

DETEKTOROVÁ PROSPEKCE A ARCHEOLOGIE

Miroslav Popelka
Jakub Těsnohlídek
ÚAM FF MU
Brno
PhDr. Pavel Fojtík
ÚAPP Brno

DETEKTOROVÁ PROSPEKCE A ARCHEOLOGIE

- Historie a funkce detektorů
- Legislativa a situace v ČR
- Názory a postoje odborníků
- Metodika prospekce a dokumentace nálezů
- Příklady využití detektorové prospekce v archeologii

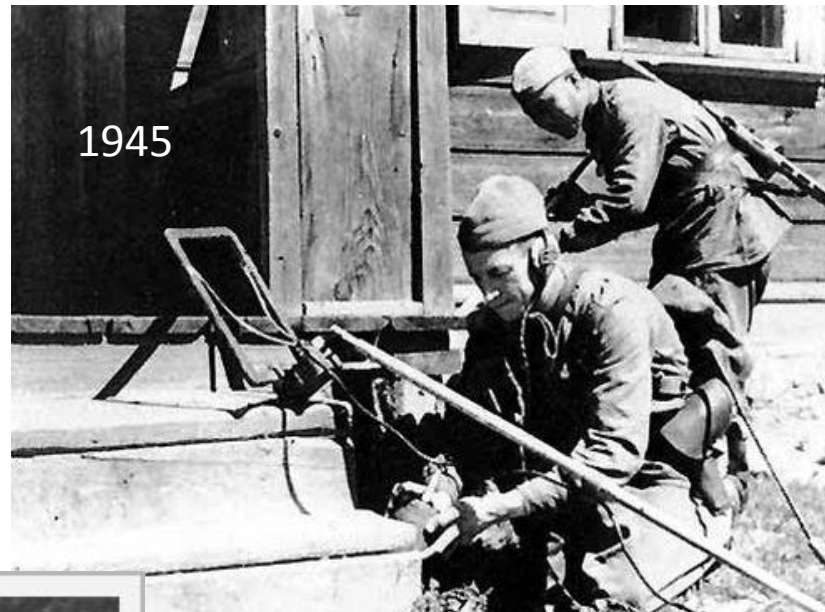

HISTORIE DETEKTORŮ KOVŮ

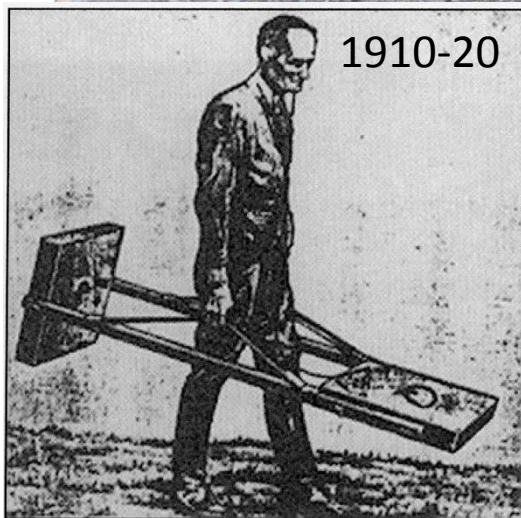
Smíšek, K. 2004: Nástin využití detektorů kovů v archeologické praxi, seminární práce, Brno.

1945

1945

1910-20

1978

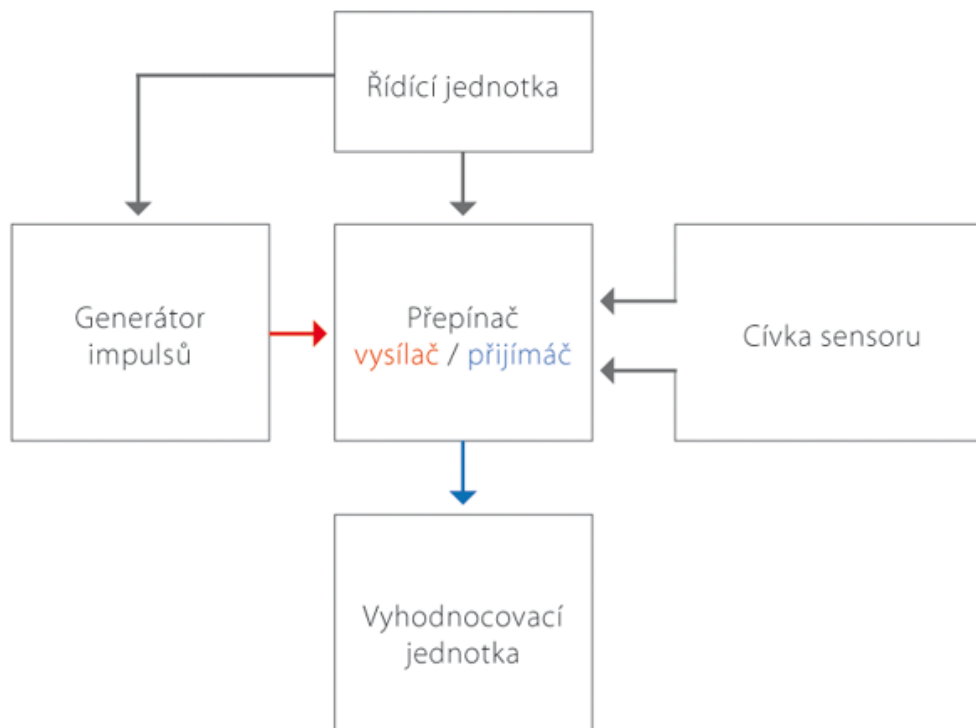

2009

FUNKCE A TYPY DETEKTORŮ

Smíšek, K. 2004: Nástin využití detektorů kovů v archeologické praxi, seminární práce, Brno.

LEGISLATIVA

České právo

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (zejména §§ 21-24)

Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon (zejména § 18 a § 176)

Mezinárodní právo

Např. Evropská úmluva na ochranu archeologického dědictví
(Maltská konvence)

Rozdílná legislativa pro každý stát Evropy

Zákony a detektorování v EU: <http://www.ncmd.co.uk/law.html>

SITUACE V ČR

- Historie a počátky amatérského hledání
- Počty a procenta detektorářů
- Morálka detektoráře
- Spolupráce s archeology
(proč dokumentovat)

Celkem 20 000 hledačů v ČR

Víkendoví
15-17 000

Tvrdé jádro
3-5000

cca **40 000**
nálezu ročně

cca **200 000**
nálezu ročně

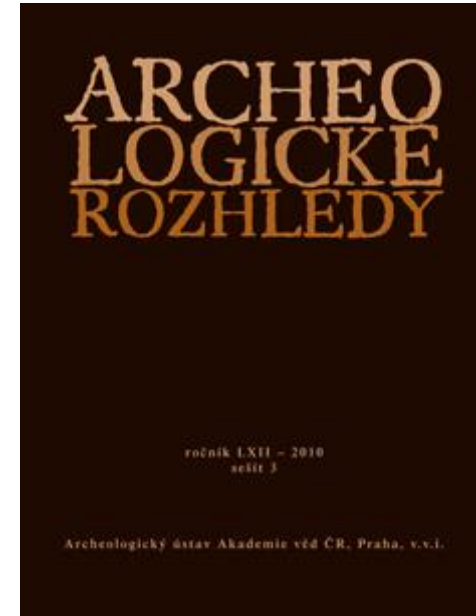

NÁZORY A POSTOJE ODBORNÍKŮ

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

- Čižmář, M. a kol. 2006: Detektory ano, nebo ne?..., AR LVIII.
- Michalík, T. 2009: Právne aspekty ochrany archeologického..., AR LXI.
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2008: Když najít znamená ztratit. <http://www.npu.cz/pro-odborniky/narodni-pamatkovy-ustav/edicni-cinnost-npu/odborne-clanky/odborne-clanky-2008/zneuzivani-detektoru-kovu/>
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2012: Rozhovor na téma detektory kovů. <http://www.archeologienadosah.cz/clanky/rozhovor-s-phdr-zuzanou-blahovou-sklenarovou-phd>

AMATÉRSKÁ ARCHEOLOGIE

- www.detektorweb.cz
- <http://www.lovecpokladu.cz/>
- <http://detektory.hantec.cz/index-czech>
- <http://www.detektorykovu.cz/>
- Obecný názor detektorářů

The screenshot shows the Detektorweb.cz website. The main content area features a forum post titled "Jak správně psát příspěvky na Detektorweb" with a date of 20.11.12. The sidebar on the left contains a navigation menu with categories like "Aktuality", "Články", "Nálezy", "Archeologie", "Pádovky", "Dobové fotografie", "Rady a návody", "Falsa a repliky", "Témata", "Detektory kovů obchod", "Příchůznost", "Smládky online", "TOP 10", "Odkazy", "Diskusní fórum", "O webu", and "Kontakty". There is also a "DOPORUČUJE" section with a "ARMY" logo.

The screenshot shows the website "Lov je cennější než kořist". The main content area features a forum post titled "Setkání hledačů Kdyně 2012" with a date of 22.08.2012. The sidebar on the left contains a navigation menu with categories like "Domů", "Ankety", "Archiv článků", "Často kladené otázky", "Diskuze a Inzerce", "Doporučte nás", "Encyklopedie", "Napište článek", "Praktické odkazy", "Připomínky", "Seznam uživatelů", "Soubory ke stažení", "Soukromé vzkazy", "Statistiky webu", "Témata článků", "Top 10", "Váš účet", and "Vyhledávání".

The screenshot shows the website "LOVECPOKLADU.CZ". The main content area features a search bar and a list of metal detector brands including "TESOO", "C.SCOPE", "VIKING", "GARRETT", "MINELAB", "FISHER", "White's", "GOLDEN MASK", "NEXUS", "DETECH", "TREASURE", and "DETECTORPRO". The website also features a "CHAT" section and a "FORUM" section. The main heading is "Detektor kovu v ruce Lovce Pokladů".

METODIKA

- Kuna a kol. 2004: Nedestruktivní archeologie, teorie, metody a cíle, Praha.
- Field Walking Guide, Short Guide to Field Survey, British archaeological job resource, London.

- Systematický výzkum
- Záchranný výzkum
- Terénní prospekce
- Ideální způsob dokumentace

METODIKA

Co je to artefakt

Místo nálezu:

pole, les, zahrada, stavba domu,
vývraty atd...

- Typy nálezů:

jednotlivé artefakty, hromadné
nálezy, hroby, celé archeologické
situace

- Důležité zásady:

Dokumentovat

Zaměřit GPS

Všímat si dalších nálezů

Chovat se ohleduplně k místu
nálezu

Nálezy řádně popsat a uložit

Kontaktovat archeologa

- Zodpovědnost za další osud nálezu

NÁLEZOVÉ OKOLNOSTI

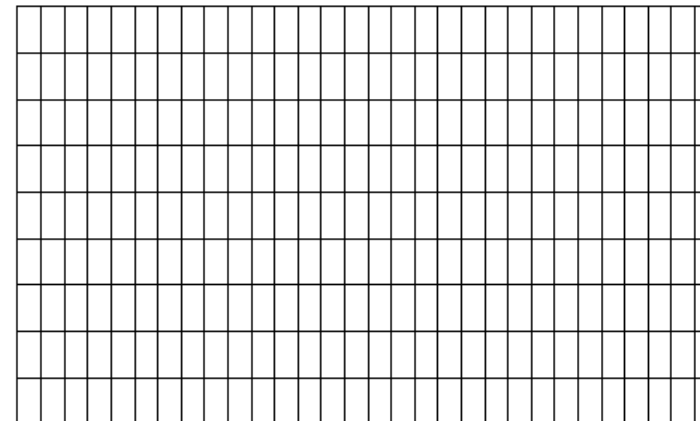
- Fotoaparát (telefon)
- Měřítko (dá se nahradit)
- Severka (dá se nahradit)
- GPS, mobil s GPS
- Protokoly o nálezu
- Poznámkový blok, tužka
- Vhodné obaly na nálezy

NÁLEZOVÉ OKOLNOSTI PŘEDMĚTU

POPIS NÁLEZU:	ČÍSLO NÁLEZU: den / měsíc / rok / číslo
LOKALIZACE NÁLEZU:	
SOUŘADNICE NÁLEZU S PŘESNOSTÍ: m N ° ' " ; E ° ' "	POUŽITÁ GPS -MAPOVÝ SERVER /
POPIS LOKALITY – POVRCH:	
HLOUBKA – ODHAD V CM:	POLOHA PŘEDMĚTU:
NÁLEZCE:	DETEKTOR:

MAPA – zde, v případě že nevládníte GPS, nakreslete jednoduchý náčrt místa nálezu:

GOOGLE EARTH

Možnost vkládání:

- Body (nálezy)
- Linie (staré cesty, úvozy)
- Polygony (plochy)

Google Earth - Nový objekt: Značka místa

Název: Značka místa bez názvu

Zeměpisná šířka: 49°33'8.35"S

Zeměpisná délka: 17° 5'54.81"V

Popis | Styl, Barva | Zobrazit | Výška

Přidat odkaz... Přidat obrázek...

- Volně přístupný program vhodný k lokalizaci nálezů
- Import z GPS a navigací
- Export do formátu .kml / .kmz
- Lokalizace + katalog

Map labels: Slatinice, Čechy pod Kosířem, Kosíř - šipky (Fe, bronz), Čelechovice na Hané - Kaple "Široký" - Bronzový prsten, Čelechovice na Hané - "Zadní Kalvy"- část Lt. opasku, Čelechovice na Hané "Vino", Bilovice - Lutotín "Na Loučkách" - bronz přezka 2x, Bilovice - Lutotín "Na Loučkách" - křížová průvlečka, Řím - mince, Kostelec na Hané, Smržice - "Přední" - drobné bronzky, Fe přezky, Smržice - "Na nivách" - drobné slitky, PB přeslen, Bod z GPS, Kostelec na Hané "Přední díly za Vodárnou", Kostelec na Hané "za romží" Fe motyčka (hradištní?), Lešany, Držovice.

KONZERVACE, EVIDENCE, ULOŽENÍ

- Konzervace - dle typu materiálu
- Evidence – zaznamenat a zálohovat veškeré nálezové okolnosti (viz. formulář)
- Uložení – vhodné prostředí a obal dle typu materiálu, artefakt pevně spojit s popiskou
- Kontaktovat archeologa / muzeum

LITERATURA A DALŠÍ ZDROJE

- Kuna a kol. 2004: Nedestruktivní archeologie, teorie, metody a cíle, Praha.
- Smíšek, K. 2004: Nástin využití detektorů kovů v archeologické praxi, seminární práce, Brno.
- Archeologické rozhledy 2006, 2009.
- Field Walking Guide, Short Guide to Field Survey, British archaeological job resource, London.
- Navrátil, A. 2011: Analýza stavu detektorování na jižní Moravě, konferenční příspěvek.
- Wilhelm, R. 2003: Hledače kovů, Teorie – návrh – stavba – použití. HEL, Ostrava.
- Zákony v EU: <http://www.ncmd.co.uk/law.html>
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2008: Když najít znamená ztratit. <http://www.npu.cz/pro-odborniky/narodni-pamatkovy-ustav/edicni-cinnost-npu/odborne-clanky/odborne-clanky-2008/zneuzivani-detektoru-kovu/>
- Bláhová-Sklenářová, Z. 2012: Rozhovor na téma detektory kovů. <http://www.archeologienadosah.cz/clanky/rozhovor-s-phdr-zuzanou-blahovou-sklenarovou-phd>
- Doležalová, K. – Mazáčková, J. – Vohryzek, S. 2011: Systematické zaměřování ZSV na Brtnicku a Jihlavsku – Stančice, konferenční příspěvek.
- Mazáčková, J. – Vítkovič, V. – Vohryzek, S. – Zimola, D. 2010: Povrchová prospekce zaniklé středověké vsi Bradlo a její vyhodnocení, konferenční příspěvek.
- Kol. 2008: Metal Detecting & Archaeology, Woodbridge.

